

Monumentnummer*: 515164

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2000
Kadaster deel/nr 82740/130

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Abbega Súdwest-Fryslân Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Abbega Hernepaed te Oosthem

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Heeg K 61

Omschrijving**

Inleiding

Het TRANSFORMATORHUIS bevindt zich ten zuiden van het dorp Abbega, aan de noordzijde van de Hissedyk, op de kruising waar Twiska, Pikesyl en Hissedyk bij elkaar komen en is naar het westen gericht. Het transformatorhuis is in 1927 gebouwd in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant tegelijkertijd met het gemaal nr. 24, aan het Hissemeer en daarmee verbonden via een bovenleiding. Het Waterschap Heeg, dat in 1918 werd opgericht, verving rond 1925 alle in zijn gebied liggende windmolens door 29 elektrische gemalen, die "gevoed" werden door transformatorhuizen. Sommige transformatorhuizen waren "eenhuizig" met het gemaal gecombineerd, andere -zoals in dit geval- tweehuizig. Dit transformatorhuis is één van de weinige exemplaren dat nog steeds functioneert in combinatie met het oorspronkelijke gemaal en de oorspronkelijke elektrische bovenleiding.

Omschrijving

Het transformatorhuis heeft een rechthoekige plattegrond en wordt gedekt door een zadeldak van rode pannen. Het is uit bruine baksteen opgetrokken. Zowel in de oost- als in de westgevel is een metalen deur met bakstenen stoep aangebracht; in de top zit een driehoekig ventilatiegat bestaande uit enkele schuingeplaatste houten latten.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het nog functionerende transformatorhuis, behorend bij het aan het Hissemeer gelegen gemaal nr. 24, waarmee het via een originele elektrische bovenleiding in verbinding staat, is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter, nog functionerend, geheel (bestaande uit een gemaal, een bovenleiding en een transformatorhuis) gemaal) dat cultuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de situering en de functie;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de landschappelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf